

11.

mladje

september 2005

Kvaliteta izobraževanja, mit ali misterij (7) YOUTH-PASS (8)
Koliko so vredne neformalne izkušnje pri iskanju zaposlitve (11)
Jaz in ti - prostovoljca (13) Prostovoljno delo iz prve roke ... (15)
Koper 2005 projekt mladinske izmenjave (18)

nacionalna agencija
programa MLADINA

Program MLADINA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRIŠTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
URAD RS ZA MLADINO

Program MLADINA je namenjen mladim, ki imajo ideje ter interes pripraviti in izvesti mednarodne projekte. Omogoča jim pridobitev finančne podpore za projekte, nudi široko paleto informacij, zagotavlja informacije, usposabljanja in možnosti za razvoj novih partnerstev v Evropi in preko njenih meja.

Mladim ponuja možnost za mobilnost ter možnost aktivnega sodelovanja pri oblikovanju Evrope tretjega tisočletja. Njegov namen je prispevati k doseganju "Evrope znanja" in ustvariti evropsko areno za sodelovanje v razvoju mladinske politike, ki temelji na neformalnem učenju. Program spodbuja koncept vseživljenjskega učenja ter razvijanja veščin in sposobnosti, ki spodbujajo aktivno državljanstvo.

V programu lahko sodelujejo naslednje skupine:

- skupine mladih, ki želijo organizirati mladinsko izmenjavo ali začeti s pobudo v njihovi lokalni skupnosti;
- mladi, ki se želijo vključiti v Evropsko prostovoljno službo;
- bivši prostovoljci, ki želijo graditi na izkušnjah in sposobnostih, ki so jih pridobili med opravljanjem prostovoljne službe;
- mladinske organizacije; mladinski voditelji in mladinski delavci;
- organizatorji različnih projektov na področju mladine in neformalnega učenja;
- ostale neprofitne organizacije, združenja in strukture.

Glavne aktivnosti, ki so lahko podprte, so razdeljene na pet Akcij:

- Akcija 1 podpira kratkoročne skupinske izmenjave mladih med 15 in 25 letom;
- Akcija 2 podpira prostovoljno službo za posameznike in posameznice, stare od 18 do 25 let;
- Akcija 3 podpira pobude, ki jih vodijo in izvajajo mladi sami;
- Akcija 4 ponuja možnost razvoja projektov, povezanih z drugimi programi Skupnosti;
- Akcija 5 omogoča podporo razvoju novih projektov v okviru programa MLADINA in prispeva h krepitvi sposobnosti in inovativnosti na področju mednarodnega mladinskega dela.

Založnik: Nacionalna agencija programa MLADINA, MOVIT
Odgovorni urednik: Janez Škulj
Prispevke zbrala in uredila: Polona Pečjak
Oblikovanje in prelom: Andreja Martinc
Tisk: Tiskarna Bizjak

Naslov uredništva:
MOVIT NA MLADINA,
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
E-pošta: mladje@mladina.movit.si
Spletna stran: http://mladina.movit.si/
Telefon: h.c. + 386 1 430 47 47
Faks: + 386 1 430 47 49

ISSN: 1580-805X

Publikacija ni namenjena prodaji!

Mnenja in stališča izražena v tej publikaciji ne izražajo nujno tudi mnenja in stališča Evropske komisije oziroma Nacionalne agencije programa MLADINA.

Narejeno s podporo Evropske komisije in Urada RS za mladino pri Ministrstvu RS za šolstvo in šport.

Nastovnica: foto Buenos Dias

Dobrodošli pri branju 11. številke revije Mladje!

Številka 10. se morda še ni povsem premlela v naših mislih, pa smo že pripravili nove vsebine, ki bodo razmigali naše možgančke. Tokratna osrednja tema te številke Mladje je: NEFORMALNO UČENJE IN PROSTOVOLJNO DELO. Zbrali smo članke, ki vam ponujajo kar najširši pogled na pomen prostovoljnega dela v družbi ter prepoznavanju neformalnega učenja.

K sodelovanju smo povabili tako slovenske kot tudi tuje avtorje. Z njihovimi prispevki smo zajeli pogled na zgoraj omenjene teme z vidika politike, gospodarstva, mednarodnih akterjev na področju neformalnega učenja in njegovega prepoznavanja ter z vidika nevladnih organizacij in struktur, posameznikov ... Prav tako pa sta predstavljeni slovenska in evropska realnost na področju prepoznavanja neformalnega učenja.

Člankov je preveč, da bi vsakega omenili, vsekakor pa so zanimivi, vsebinsko bogati in celo nasprotujoči si, kar ni presenetljivo. V času, kjer živimo, je trenutno še vedno na prvem mestu posameznik - individualist ter njegova formalna izobrazba, ki nikakor ni zanemarljiva ...

Sicer pa ne posplošujmo, temveč se raje vprašajmo:

- Kaj nam pomenijo znanja in izkušnje pridobljena na neformalen način?
- Ali smo tovrstna znanja sposobni sami prepoznati?
- Ali menite, da pri nas sploh obstaja potreba po prepoznavanju neformalnega učenja in prostovoljnega dela?
- ...

Vprašanj je vedno več in več in upamo, da se bodo sčasoma našli tudi odgovori nanje.

Za zaključek revije pa smo tudi tokrat zbrali informacije, ki so vezane na delovanje in aktivnosti Nacionalne agencije, ponujamo vam kratek skok v nov program, ki naj bi se začel izvajati leta 2007, ter vam predstavljamo pregled porabe sredstev v programu MLADINA na polovici letošnjega leta, ki naj vam bo v orientacijo in pomoč pri načrtovanju sodelovanja v programu MLADINA.

Polona Pečjak

V času do izida naslednje številke revije Mladje vas vabimo, da nas obiščete na Študentski areni in vam želimo prijetno branje.

Nasmejane prostovoljke in prostovoljci evropske prostovoljne službe

Janez Škulj
Direktor MOVIT NA MLADINA

Hej, kako bi bilo, če bi ti nekdo omogočil leto dni življenja v okolju nekje daleč stran? Saj ni nemogoče, priložnosti je veliko! Morda pa si želiš za nekaj mesecev zamenjati svojo življenjsko sredino ter na svoj vsakdanjik pogledati tudi z druge, morda celo zelo drugačne sredine. In pri tem lahko verjameš, da kljub temu da daleč naokoli nihče ne bo govoril slovensko, vseeno lahko računaš na prijatelje. Priložnost je tudi Evropska prostovoljna služba!

Prostovoljno delo v primerjavi s prostovoljno službo
Kakšnih posebno jasnih definicij, ki bi razlikovale prostovoljno delo in prostovoljno službo v Sloveniji, preprosto še nimamo. Nekaj poskusov definiranja je že bilo, predvsem med akterji, ki so bili tesneje vključeni v razprave o zakonskem urejanju položaja prostovoljnega dela, vendar so te definicije izhajale predvsem iz potreb akterjev, ki so bili neposredno vključeni v poskus zakonskega urejanja tega področja.

Poskus urejanja položaja prostovoljnega dela je izhajal predvsem iz potreb t.i. preventivnih ali karitativnih dejavnosti, na primer na področju sociale ali preprečevanja odvisnosti. Manj pa je poskus definicije prostovoljnega dela upošteval dimenzijo prostovoljstva v t.i. članskih organizacijah, katerih poslanstvo v prvi vrsti ni mogoče označiti kot preventivnega ali karitativnega značaja.

Za prostovoljno službo, ki je v Sloveniji bolj poznana teoretično kot praktično, je soglasje lažje. Gre pač za obliko dolgoročne zavezanosti posameznika, da bo v tem času opravil prostovoljno službo, in sicer v korist skupnosti in (pomembno še posebej za

Evropsko prostovoljno službo – European Voluntary Service, EVS) korist svojega osebnega razvoja. Pri tem bodo njegove naloge jasno definirane, govorili bi lahko celo o odnosu med "delojemalcem" in "delodajalcem" (določitev urnikov, obsega dopusta, podrejenosti hierarhiji znotraj gostiteljske organizacije itd.).

Koncept Evropske prostovoljne službe
Evropsko prostovoljno službo (EVS) odlikujejo predvsem trije momenti, ki skupaj tvorijo specifičnost EVS glede na druge oblike prostovoljne službe preko meja. Prvi moment je predvsem v t.i. osrednji definiciji samega smisla opravljanja takšne službe. Če je v veliko primerih smisel sodelovanja posameznika s svojim prostovoljnim delom več ali manj osmišljeno prvenstveno kot pomoč skupnosti, torej opravljanje koristnega dela v dobrobit lokalne gostiteljske skupnosti, postavlja EVS na prvo mesto pričakovanja do edukativnih učinkov, katerih naj bi bil deležen prostovoljec med opravljanjem svojega EVS. Praktično delo – torej tudi delo v pomoč gostiteljski skupnosti – je pomembno, vendar samo kot pristop in nikakor ni cilj sam po sebi.

Drugi moment se nanaša na ustvarjanje partnerstev med t.i. pošiljajočo in gostiteljsko organizacijo z obojestranskimi obveznostmi do prostovoljca in pričakovanih edukativnih učinkov. Projekta EVS namreč ni mogoče pripraviti brez sodelovanja med vsemi tremi akterji, torej pošiljajočo in gostiteljsko organizacijo ter prostovoljcem ali prostovoljko. Njihovo sodelovanje v EVS projektih naj bi predstavljalo krepitev stikov med različnimi akterji iz različnih držav ter s tem ustvarjanje evropskih mrež za sodelovanje. Za tretji moment je poskrbljeno skozi t.i. obvezna usposabljanja pred odhodom, ob prihodu v gostiteljsko organizacijo ter med opravljanjem EVS.

Prav definicija Evropske prostovoljne službe kot aktivnosti s predvidenimi edukativnimi učinki, njena evropska razsežnost ter ciljna skupina v starosti od 18-25 let je podlaga za to, da je deležna podpore iz programa MLADINA. Program MLADINA tako ne podpira prostovoljnega dela samega po sebi, pač pa kot metodo, ob kateri je mogoče doseči edukativne učinke.

EVS kot drobec v mozaiku vseh prostovoljnih služb
Pošiljanje prostovoljcev v tujino oziroma gostovanje prostovoljcev iz tujine se v Evropi ni začelo z Evropsko prostovoljno službo. Celo več, vzpostavitev takrat samostojnega programa Evropske prostovoljne službe v drugi polovici devetdesetih je slonela tudi na dejstvu, da se vsako leto, v okviru različnih shem in vsebin sodelovanja, izmenja več deset tisoč mladih v Evropi. Pri tem velja opozoriti, da je lansko leto število prostovoljcev, ki so se premaknili čez mejo v okviru EVS, prvič preseglo številko 4.000 v posameznem letu. Vendar je to le majhen del vseh, ki se kot prostovoljci odpravijo za dobo treh ali več mesecev v Evropo v posameznem letu.

Edukativni učinki

Razen splošnega prepričanja, da daljše bivanje v tujini, pri čemer vključenost v delo gostiteljske organizacije zagotavlja tudi možnost dobre integracije v lokalno okolje, podrazumeva tudi korist za osebno rast, je težko podrobneje opredeliti pričakovane možne edukativne učinke. Tudi zato, ker se ti ponavadi formulirajo v okviru povečane zaposljivosti in neposredno bogatenje siceršnje poklicne kvalifikacije. V primeru praktičnih usposabljanj na delovnem mestu – samo za primerjavo – je dovolj zgolj dejstvo, da udeleženec – karkoli pač že dela – vseeno to dela na območju tistega, za kar se je izobraževal ali usposabljal v svojem šolanju. Tega EVS projekt sicer ne izključuje, vendar tudi ne zahteva. Zanimivi so odgovori samih prostovoljcev po povratku o tistem, kar so sami definirali kot najpomembnejši edukativni učinek za njih same. Na prvo mesto se uvršča znanje jezika, sledi mu spoznavanje novih idej ter boljše razumevanje gostiteljske družbe.

Projekti Evropske prostovoljne službe spodbujajo integracijo gostujočega prostovoljca v lokalno okolje. In morda lahko najdemo najpomembnejšo različnost in prednost pred drugimi programi mobilnosti, ki potekajo s podporo programov Evropske unije, ravno v dejstvu, da večina gostiteljskih projektov predvideva vsakodnevni stik ali delo z lokalnimi prebivalci. Za razliko od izmenjavnih študentov programa Socrates – Erasmus, ki velikokrat tvorijo sorazmerno zaprto mednarodno skupnost v kraju študija, stiki z lokalnim prebivalstvom pa so prepuščeni lastni ustvarjalnosti in naključjem.

Zagotovo pa je eno. O pomenu teh edukativnih učinkov, predvsem pa o načinu njihove identifikacije, si želimo več razprave med samimi gostiteljskimi in pošiljajočimi organizacijami. Tudi zato – vsaj kar se tiče napovedi za nov program – bo potrebno več govoriti o predvidenih edukativnih učinkih in njihovem merjenju v vsakem projektu že na samem začetku poti.

Med najbolj “radodarnimi” podporami

Pri tem velja omeniti, da je obseg finančne podpore za izvajanje EVS projekta izredno velik, saj moramo ob vsakem premiku posameznika upoštevati prispevek tako na pošiljajoči kot gostiteljski ravni. Obseg uporabljenih sredstev na mesečni

ravni, upoštevajoč 12 mesečno bivanje ter prispevek tako na pošiljajoči kot gostiteljski strani kot tudi sredstva za obvezna usposabljanja, lahko znaša približno 208.000,00 SIT¹. V primeru krajšega trajanja je višina prispevka na mesečni ravni še večja. Za primerjavo lahko vzamete višine najvišjih štipendij v Sloveniji, ki niti od daleč ne dosegajo ravni te “investicije”. Za razliko od marsikaterе druge “sheme” sodelovanje v EVS naj ne bi zahtevalo finančnega prispevka udeleženca, saj podpora krije tako stroške prevoza kot tudi “žepnino”, ki – na primer v Sloveniji – znaša približno 33.000,00 SIT. Slednje so tudi pglavitna kost pri marsikaterem “operaterju” mednarodne prostovoljne službe, kjer EVS prostovoljci predstavljajo le manjši del vseh sodelujočih v njihovih programih. Njihov argument je zelo preprost, in sicer vprašanje: Kako naj pojasnimo našemu prostovoljcu, da za njega ni žepnine, čeprav se odpravlja na enako pot pri isti organizaciji kot EVS prostovoljec?

Ravno bogata podpora ter relativno majhno število sodelujočih vse bolj zastavljata vprašanje nujnosti bolj podrobne definicije pričakovanih edukativnih učinkov, predvsem pa takšnih edukativnih učinkov, ki bodo nedvomno prispevek k uveljavljanju družbe znanja in na njej temelječih novih zaposlitvah.

EVS kot posel

Vse bolj se zavedamo tudi dejstva, da je vključevanje v Evropsko prostovoljno službo tudi posel. Še posebno znotraj mrež organizacij, ki si medsebojno izmenjujejo prostovoljce. To opažajo tudi mladi v Sloveniji, ki si želijo poiskati svoje gostiteljske projekte. Prosta mesta, čeprav objavljena, so na voljo le za pošiljajoče organizacije znotraj mreže in nekdo, za katerim ne bo stala v mrežo vključena organizacija, ima zelo malo možnosti, da ga bo v mrežo povezana gostiteljska organizacija sprejela. Seveda običajno povezave delujejo v obe smeri. Organizacija pošilja in istočasno tudi gosti. Ob predpostavki, da organizacija mesečno pridobi prosto mesto le za enega svojega prostovoljca, to pomeni približno 2.080.000,00 SIT prihodka na letni ravni, seveda brez sredstev za kritje stroškov prevoza poslanega prostovoljca, ki jih je potrebno še prišteti.

Ta višina prispevka pa presega višino letnega “sofinanciranja” programa marsikaterega akterja na področju mladine s strani Urada RS za mladino. V tem poslu dominirajo veliki igralci, ki – kljub vsemu – EVS vidijo le kot finančni mehanizem. Toda, kot kaže, je tudi prihodnost bolj pisana velikim igralcem kot majhnim.

Prihodnost EVS

Snovanje novega programa, ki bo nasledil program MLADINA, nakazuje tri novosti. Obe izhajata iz iste potrebe. Povečati število sodelujočih mladih za več ali manj isti obseg sredstev. Ta cilj se namerava doseči z zmanjševanjem povprečne dolžine t.i. individualnega EVS, ki naj ne bi trajal več kot 9 mesecev, ter morebitnim zmanjšanjem prispevka. Drugo novost pa je uvedba t.i. kolektivnega EVS, torej projektov, kjer naj bi – podrobnosti so še predmet debat – večja skupina prostovoljcev izvajala svoj EVS na različnih lokacijah, tudi v različnih državah, pri čemer bi projekt tvorila ena – sposobna – gostiteljska organizacija in večje število pošiljajočih organizacij. Za to novost naj bi bila namenjena vsaj 1/3 vseh razpoložljivih sredstev za podporo EVS. Brez dvoma je takšen predlog mogoče zagovarjati tudi kot možnost za večje število lokalnih organizacij in njihovo povezovanje v evropske mreže, sedanja praksa pa kaže na to, da bo dejanska sposobnost priprave in vodenja takšnih projektov res domena dobro organiziranih mednarodnih organizacij. Tretja novost pa je potreba po jasnejših definicijah učinkov neformalnega učenja, ki naj bi jih ponujalo sodelovanje na vsakem gostiteljskem projektu.

Slovenska realnost

Zanimivo je, da je Slovenija predvsem dežela gostiteljskih EVS projektov. Trenutno ima priznano sposobnost gostiteljstva EVS prostovoljca 49 akterjev v Sloveniji. Številka gostiteljskih projektov, ki jim je tudi uradno priznana sposobnost gostitve EVS prostovoljca, skokovito narašča iz leta v leto. Ob koncu avgusta 2005 so te organizacije skupaj gostile 22 prostovoljcev. Ni pa odveč omeniti, da se kar nekaj projektov zaključi predčasno. Največkrat zaradi različnih pričakovanj na strani gostujočega prostovoljca ali na strani gostiteljske organizacije. Vsaj kar se tiče pričakovanj prostovoljcev, se te ne omejujejo samo na zadovoljivost nastanitve in prehrane, ampak zahteva tudi jasno vlogo v gostiteljski organizaciji, ki omogoča

smiselno polno “zaposlitev”. Zanimivo je, da so najbolj uspešne tiste gostiteljske organizacije, ki delujejo kot mladinski centri, morda ravno zaradi pestrosti svojih siceršnjih projektov. Marsikateri projekt se je predčasno zaključil, ker je bil seznam del in nalog bodočega prostovoljca bolj seznam želja kot pa dejanskih zmožnosti gostiteljske organizacije. Poleg finančne sposobnosti je ravno zmožnost organizacije, da na eni strani ponudi zanimiv program, ter na drugi strani zagotovi tudi dovolj osebne podpore gostujočemu prostovoljcu, vse bolj pomembno vprašanje za kvalitetno izvajanje EVS. Včasih pa so razlogi za nezadovoljstvo prostovoljca še bolj vsakdanji. Preskok iz mesta z milijon prebivalci v majhno skupnost s tisoč prebivalci se včasih zdi romantičen, velikokrat pa trči ob “majhnost” prostora, ki je lasten središču s tisoč prebivalci.

Ob istem času je 14 prostovoljcev in prostovoljk iz Slovenije opravljalo EVS v tujini. To je majhno število, kljub temu da je interesa za odhod v tujino več. Predvsem za krajša obdobja, morda za tri ali štiri mesece. V Sloveniji, tako kot v flamskem delu Belgije, motor interesa za odhod niso organizacije, pač pa posamezniki, ki iz takšnega ali drugačnega razloga želijo preživeti nekaj časa v (ponavadi točno določeni) drugi deželi. Velikokrat njihova začetna navdušenost začne ugašati ob spoznanju, da je večina odgovorov gostiteljskih organizacij negativnih. Za seboj nimajo organizacije, ki bi jim načrtno iskala gostiteljsko organizacijo oziroma znotraj svoje mreže partnerjev v tujini zagotavljala mesto na gostiteljskem projektu. In ko so soočeni z dejstvom, da si morajo poiskati še pošiljajočo organizacijo, to sprejmejo kot nujnost in ne kot dodano vrednost. Pošiljajoča organizacija morda v marsikaterem primeru res ni potrebna na praktični ravni, njena pomembnost pa se izkaže predvsem v problematičnih primerih, saj lahko naredijo mnogo v korist zaščite prostovoljcev. Vsekakor bi si želeli več organizacij, ki bi bile močno vpete v različne mreže izmenjave prostovoljcev. Ne samo zaradi možnosti, da s tem zagotavljajo mesta, tudi zaradi tega, ker takšne mreže v načelu zagotavljajo večjo varnost sodelujočih. Dosedanji rezultati namreč kažejo, da so največ prostovoljcev poslale ravno organizacije, ki so vstopile ali so del mednarodnih mrež. Zato kot nacionalna agencija pozdravljamo nastanek mreže mladinskih centrov Mama.

Znotraj mreže je že dovolj gostiteljskih organizacij, da bi lahko skupaj enakovrednejše nastopile v dogovarjanjih z velikimi “operaterji” ter tako zagotovile več mest za prostovoljce iz Slovenije v tujini. Seveda pa takšen pristop zahteva tudi bistveno okrepitev vloge mladinskih centrov kot edukativnih središč na področju mladinskega dela.

Sodelovanje v Evropski prostovoljni službi je odprto za vse mlade, poseben poudarek pa naj bi šel tistim, ki imajo sicer otežen dostop do takšne izkušnje. Vseeno je študentska populacija prevladujoča tudi med EVS prostovoljci v Evropi. EVS v Sloveniji pa se – kljub svoji finančni zanimivosti – srečuje z močno konkurenco med študentsko populacijo v programu Leonardo da Vinci. To je še posebej pomembno ob že omenjenemu dejstvu, da so glavni motor odhajanja posamezniki in ne organizacije. Tako – na primer – praktična usposabljanja v okviru projektov mobilnosti programa Leonardo omogočajo lažjo unovčljivost pridobljenih izkušenj pri bodočih delodajalcih, minimalno zahtevan čas sodelovanja je mnogo krajši, sam postopek za sprejem je izredno preprost v primerjavi z EVS. Pri vsem pa je tudi finančna plat podpore drugače strukturirana. Večina sredstev podpore Leonarda gre udeležencu samemu, ki z njo tudi razpolaga, za stroške koordinacijske organizacije pa je namenjeno le 200 EUR za udeleženca. V EVS znatno več – de fakto – dobita pošiljajoča in gostiteljska organizacija kot prispevek za njuna prizadevanja, in sicer – več ali manj – okroglih 1.240 EUR, ki pa bo v primerih sodelovanja mladih z manj priložnostmi dopolnjen s 680 EUR prispevka za mentorje na obeh straneh. Toda istočasno velja tudi povedati, da je udeleženec v projektih mobilnosti programa Leonardo mnogo bolj prepuščen samemu sebi, kot je to običajna praksa v projektih EVS.

Kot nacionalna agencija se bojimo, da bodo morebitne spremembe v novem programu, na primer podpora EVS projektu izključno skozi gostiteljsko organizacijo, še zmanjšale interes za pošiljanje prostovoljcev. Čeprav bo prispevek za gostiteljsko organizacijo vključeval tudi prispevek za pošiljajočo organizacijo, se bojimo, da bo “delitev” prispevka delovala le v okviru hierarhično urejenih mednarodnih organizacij. Toda, ko govorimo o zagovarjanju interesa, so te precej v boljšem položaju kot lokalne organizacije brez povezav v mednarodne

mreže. In če danes vsaj lahko poskušamo dvigniti število pošiljajočih projektov z različnimi aktivnostmi, jutri morda niti ne bomo vedeli, koliko prostovoljcev ali prostovoljk iz Slovenije se dejansko nahaja v tujini.

Ravno tako je z morebitnim zmanjšanjem prispevka, s katerim lahko organizacija krije del stroškov nastanitve in prehrane. Danes gostiteljska organizacija v Sloveniji pridobi približno 76.000,00 SIT na mesec, kar je med višjimi prispevki v Evropi, vendar veliko gostiteljskih organizacij meni, da potrebujejo še več. Še posebno tiste, ki delujejo v večjih urbanih sredinah. Zagotavljanje primernega prebivališča zagotovo nekaj stane, ravno tako zagotavljanje njegove prehrane. Vse prevečkrat se pozablja tudi na primerno osebno podporo, čeprav ni nujno, da gre za plačano delo. Svoja zgodba so zagotovo davčne obveznosti. Prispevek sam sicer ne zapade v davčno osnovo, toda tisti hip, ko gre za prejemek fizične osebe – po črki zakona – v denarju ali naturi, gre za obdavčljiv prihodek, razen če v zakonu ni izrecno naveden kot neobdavčljiv prihodek. Kar pa ni.

Odpirajo pa se tudi vprašanja, katerih – enostavno – nismo navajeni. Eno izmed takšnih je vprašanje sekt oziroma organizacij, ki so v posameznih državah označene s strani formalnih institucij sistema kot potencialno nevarne za (razvoj) mladega posameznika. Torej organizacij, ki sicer niso prepovedane, vendar jim je prepovedan dostop do javnih virov za podporo mladinskemu delu, kamor spada tudi podpora za Evropsko prostovoljno službo. V Nemčiji tako deluje posebna služba znotraj zveznega ministrstva za mladino, ki izreka kvalificirane ocene, v Franciji pa parlamentarni odbor enkrat letno objavi poročilo s seznamom takšnih organizacij. V Sloveniji takšnega mehanizma nimamo, vprašanje pa je, kaj storiti v evropskem programu, ko je eden izmed partnerjev v eni državi na seznamu, v drugi pa ni.

¹ Pri pisanju tega prispevka sem večkrat hotel uporabiti izraza “non-formal learning” ter “in-formal learning”, s katerimi v debatah označujemo procese učenja na področju mladinskega dela. Vendar – kljub poizvedovanju – še nisem našel ustreznega slovenskega poimenovanja. Večinoma se oba izraza prevaja kot neformalno učenje, velikokrat tudi kot neformalno izobraževanje, vendar med njima obstaja bistvena razlika. Pri “in-formal learning” naj bi šlo za spontano pridobivanje izkušenj, spoznanj in znanj, recimo tudi skozi neveden pogovor prijateljev ob kavi. Pri “non-formal learning” pa gre za načrtno izvajanje posameznih aktivnosti, ki imajo vnaprej jasno definirane učne cilje za udeležence, pri čemer so – za razliko od formalnega izobraževanja – tudi udeleženci takšnega procesa tisti, ki (so)definirajo zastavljene cilje in način njihovega doseganja.

»Nobena težava ni taka, da je ne bi mogli rešiti skupaj, le malo pa je takih, ki jih lahko rešimo sami.«

dr. Magdalena (Alenka) Šverc, državna sekretarka
Ministrstvo za šolstvo in šport RS

Raziskovalci označujejo sodobno družbo s številnimi procesi. Najbolj očitni so gotovo globalizacija sveta, izjemno hiter napredek tehnike in tehnologije, spreminjanje načinov življenja. V tej družbi so protislovja čedalje večja in Beck jo celo označuje kot družbo tveganja.

Zanjo naj bi bilo značilno tudi, da je vloga posameznika vse pomembnejša in da posameznik ni več vpet v trdne družbene strukture. Odnosi so vse bolj odprti, družbene mreže nestabilne. Četudi bi lahko razpravljali o vsaki od navedenih družbenih značilnostih, ostaja vprašanje razumevanja razmerja med posameznikom in njegovo vpetostjo v družbo najpomembnejše.

Položaj posameznika je mogoče mnogo bolj odprt. Na eni strani je vpet v različne mreže, po drugi strani pa vse bolj išče oprijemališča, išče trdnost, ki mu jo lahko da vpetost v neko družbeno skupino. Morda je res globalizacija prevladujoč proces, toda po drugi strani so vse pomembnejša vprašanja identitete, korenin, tradicije.

Šola je izjemno pomemben družbeni mehanizem. Čeprav so ji nekateri že prerokovali mnogo manjši vpliv – spomnimo se samo tez o tem, da bodo drugi posredovalci znanja postali pomembnejši (npr. mediji) – se njena vloga v sodobni družbi krepi. Ne le zato, ker je šola institucija, kjer se znanje sistematično posreduje, pa tudi ne samo zato, ker je šola institucija, ki to znanje ovrednoti in na podlagi tega izdaja spričevala, ki so neke vrste vstopnica za nadaljnji študij ali svet dela. Šola vključuje otroke in mladostnike v prav posebnem življenjskem obdobju in je zato pomemben socializacijski dejavnik.

Socialno integracijska vloga šole je vedno obstajala. Šola ima to vlogo že po sami

naravi stvari, pa če ji to priznamo ali ne. Verjetno je bila nekaj časa ta dimenzija zanemarjena, saj smo šolo prepogosto obravnavali kot neke vrste birokratsko institucijo – morda smo jo dojemali predvsem kot instrument za posredovanje "objektiviziranega" znanja.

Kompleksnost sodobnega sveta, zahtevnost življenja in pomen znanja ne dovoljujejo več negiranja ali zanemarjanja te dimenzije šolskega življenja. Na državni ravni smo zagotovo premalo storili za tesnejšo prepletenost temeljnih poslanstev šole – vzgoje in izobraževanja. Včasih smo lahko srečni, da se v šolah odvija še vse kaj drugega kot samo tisto, kar je predpisano na državni ravni. Morda so bolj poznani primeri, kjer so se oblike prostovoljnega dela sistematično uvajale (npr. program mednarodne mature), obstajajo pa še številni drugi, ki bi jih bilo treba obelodaniti in k temu spodbuditi še druge šole.

Tako že sedaj v osnovnih in srednjih šolah obstajajo številni primeri dobre prakse, kjer so strokovni delavci sami spodbudili razvijanje prostovoljnega dela, kjer so sami poiskali povezave z nevladnimi organizacijami in na tem področju opravili res izjemno delo.

Spremembe, ki jih terja sodobni čas, so naklonjene razvijanju oblik prostovoljnega dela. Ob prostovoljcih v naši družbi morda najprej pomislimo na gasilce, ker nam je ta oblika prostovoljnega požrtvovalnega dela za družbo najbolj znana. Pomembno pa je, da se zavedamo, da smo na zelo različnih področjih prostovoljci lahko prav vsi – tako na socialnem kot izobraževalnem, zdravstvenem, kulturnem, športnem, v kriznih situacijah ... V prostovoljno delo se lahko vključijo vsi: moški in ženske, otroci, mladi, ljudje srednjih let in starejši, vsak pač po svojih zmogljivostih, sposobnostih in talentih. Vključimo se lahko tam, kjer začutimo potrebo okolja ali posameznika. Od tega, ali se bomo odzvali klicu, ki nas nagovarja, sta lahko odvisna sreča ali celo eksistenčni obstoj mnogih, ki so na nekih področjih fizično, psihično ali duhovno prikrajšani, nemočni ali nevedni. Tako kot je pomembno odzvati se notranjemu nagovoru k prostovoljni pomoči, pa marsikdaj seveda tudi ni preprosto priznati, da pomoč kdaj sami potrebujemo, in to tudi izraziti. "Nobena težava ni taka, da je ne bi mogli rešiti skupaj, le malo pa je takih, ki jih lahko rešimo sami," je nekoč zapisal Lyndon B. Johnson. Začeti moramo pač pri sebi ...

Mnogi se v različnih oblikah dejavnosti tudi že v času osnovnega, srednjega in fakultetnega izobraževanja vključujejo v različne organizirane in neorganizirane oblike prostovoljnega dela. Zanj ni nobenih omejitev. Vsakdo lahko le kaj pridobi, se česa pomembnega nauči, izboljša kakovost življenja drugim in sebi. Tudi prostovoljstvo je pomembna šola, šola za življenje. Trud se ne poplača z denarjem, marveč z mnogo vrednejšimi in trajnejšimi stvarmi. Je tudi pomemben način, da se posameznik odzove na potrebe civilne družbe in se aktivno vključi v družbeno delovanje. Prav zato bo nadaljnji razvoj šolstva podprl uvajanje in izvajanje tovrstnega načina dela v šolah.

Kvaliteta neformalnega učenja, mit ali misterij?

Andreas Karsten

Razpravljanje o kvaliteti neformalnega učenja in izpopolnjevanja je vse pogostejše. Na konferenci "Bridges for Recognition", ki je bila januarja 2005 v Belgiji, so se vsi sodelujoči inštruktorji strinjali, da je že čas, da obelodanijo svoje poglede o tej tematiki.

Ali veste, kako resnično dobro je neformalno učenje? Mislim; mora biti dobro, saj je čedalje večje povpraševanje zanj, ljudje se pri tem dobro počutijo in v njem uživajo bolj kot v šoli ali na fakulteti in lahko bi rekli, da celo vidijo njegov vpliv. Vendar ali resnično vemo, kako dobro je zares?

Ne veste? Jaz tudi ne. In ne verjamem nikomur, ki pravi, da ve. Kot veliko dobrih stvari v življenju je tudi neformalno učenje rahlo absurdno. En razlog, zakaj je tako dobro, je tudi zato, ker nikogar ne preverjajo, koliko se je naučil. Nič testov, nič ocen. Ljudje o tem ne razmišljajo, zato je sodelovanje pri neformalnem izobraževanju izbira in ne dolžnost. Vendar ima ta svoboda svojo ceno: težko je oceniti raven kvalitete tovrstnega izobraževanja.

To je osnovni problem neformalnega izobraževanja. Ne moreš začeti ocenjevati ljudi, da bi jim povedal,

kako dobro so se odrezali na tvojem izobraževanju, saj če to začneš, ne bodo več dobri. Pa vendar, s tem ko je za to področje na razpolago več denarja in je upanje čedalje večje, pritisk in povpraševanje naraščata, da bi dokazali, kako dobro je neformalno učenje. Ali so zgodbe o uspehu, ki jih mnogi šepetajo, le miti, ki jih lahko ovržemo, ali je to resnica, zavita v tančico skrivnosti?

Kar nekaj časa so bila takšna vprašanja v središču razpravljanja v barih in na tovrstnih srečanjih. Le kje bi se lahko takšno razpravljanje širilo bolje kot v Leuvenu, v mestu piva, na konferenci "Bridges of Recognition", nedavni konferenci, ki je promovirala priznanje mladinskega dela po Evropi?

Tako je bilo več kot 45 trenerjev na tej konferenci istega mnenja in odločili so se, da svoje mnenje izrazijo bolj glasno.

O trenerjih samih in naših sposobnostih se je razpravljalo kar nekaj časa. Vznemirjeni in razburjeni smo z nevoljo spremljali ves proces, kjer smo ponavadi izpostavili dejstvo, da določanje standardov kvalitete ni v skladu z naravo neformalnega izobraževanja. Navsezadnje, čemu potem neformalno učenje, če naj bi postalo formalizirano?

Po drugi strani pa trdimo, da so si trenerji in učitelji podobni; ljudje, ki izobražujejo, imajo veliko odgovornost. Odgovornost do denarja, ki ga porabijo, in ki ga drugi vlagajo. Vendar imamo v mislih predvsem odgovornost za učenje, ki predstavlja moč, ki pa je zlahka napačno razumljena, in ki je včasih tudi zlorabljena.

Kdo bi lahko obtoževal preostali svet, ki želi neko mero odgovornosti? Staršem govorimo, da se bo njihovim otrokom zgodilo nekaj magičnega in jih prosimo, naj nam zaupajo svoje otroke na seminarje, mladinske izmenjave in celo na izobraževalne dejavnosti na prostem. Sponzorjem govorimo, da neformalno učenje krepi demokracijo, promovira človekove pravice in človekovo dostojanstvo, omogoča medkulturno komunikacijo in ustvarja zrele mlade ljudi, ki imajo sposobnosti brez primere, in tako sponzorje vabimo k sodelovanju, da bi financirali naše izobraževalne programe. Politikom govorimo, da naše delo dopolnjuje formalno učenje do skoraj popolne mere in prosimo za podporo in priznanje. Naš poziv je bil uslišan. Zrasel je sektor za neformalno učenje v smislu finančnega vlaganja, političnega priznanja in izobraževalnega vpliva. To pa je, kot povračilo, povečalo povpraševanje do takšne mere, kot si je nihče od nas na začetku ni mogel predstavljati, tako da je skušal skoraj vsak to dejstvo dolgo ignorirati. Kot rezultat ljudje želijo, da jim dokažemo, da je naše delo tako dobro, kot pravimo in na tak način prepričujejo še druge.

To pa je zahteva, o kateri nihče ne more razsodno razpravljati, saj je popolnoma upravičena. Ljudje želijo videti, da je njihov denar dobro porabljen in da njihovo zaupanje v naše sposobnosti izobraževanja temelji na dejstvih in ne na upanju. S tega stališča se mi zdi rahlo protislovno kategorično zavračati odgovornost za zaupanje, za katerega smo prej tako vztrajno prosili.

Čedalje bolj se mi je zdelo, da se je mladinsko gibanje, ki je bilo nekoč tako uspešno pri lobiranju za prepoznavnost neformalnega izobraževanja, odmaknilo od sprememb in napredka, ki so bili narejeni v preteklih letih.

Vendar so se trenerji, ki so se udeležili seminarja "Bridges for Recognition", v duhu Alana Kaya odločili, da bodo osnovali prihodnost s tem, da si jo bodo izmislili. Konec koncev, kdo pa je bolje usposobljen in izurjen, da lahko postavi standarde kvalitete in kriterije za neformalno mladinsko učenje, kot pa mi sami?

V naši ad-hoc delavnici z vročo tematiko je sodelovalo presenetljivo število ljudi: raziskovalci, trenerji, predstavniki mednarodnih institucij, nacionalne agencije, Evropski mladinski forum in nacionalne vlade. Očitno je bilo, da imamo podporo za našo idejo!

In tudi rezultat ni slab: v delavnici smo sestavili predlog za odprt, jasen in obsežen proces, da bi ustanovili poklicni profil neformalnega mladinskega inštruktorja – prvi na evropski ravni – in predlog za izobraževalno partnerstvo med Svetom Evrope in Evropsko komisijo, ki ga ne moreta kar tako prezreti.

Seveda ta predlog, ki ga lahko preberete na spletnih straneh (<http://communities.trainingvillage.gr/youth>) in o katerem lahko razpravljate v virtualni klepetalnici you@etv, ne more prinesiti odgovorov na vsa vprašanja, ki se pojavljajo. Niti vam na ta vprašanja ne morem odgovoriti sam, če sem pošten – saj sploh ne poznam vseh vprašanj, ki si jih moramo zastaviti in nanje odgovoriti. Vendar verjamem, da so besede, ki jih je izrekel Arthur Charles Clarke, resnične: "Edini način, da odkrijemo meje mogočega, je, da gremo do mej nemogočega."

Danes se zdi nemogoče, da bi imeli zbirko zanesljivih in ustreznih standardov kvalitete in pošten ter odprt sistem ocenjevanja kvalitete neformalnega izobraževanja. Vendar ta dan bo napočil, ko bomo vedeli več.

Kontakt: lolo@devilarts.de

Literatura: Clarke, Arthur Charles (1962) *Profiles of the Future: An Inquiry into the Limits of the Possible* Vir: Coyote Nr. 11, <http://www.training-youth.net/INTEGRATION/TY/Publications/coyote.html>

YOUTH-PASS Evropska strategija, kako prepoznati non-formal učenje v programu MLADINA.

Rita Bergstein
SALTO-YOUTH Training and Cooperation Resource Centre

Predstavljajte si, da bi vsi ljudje ... / Imagine all the people¹ ...

30 ljudi prihaja iz petih različnih evropskih držav. Deset dni preživijo skupaj na mladinski izmenjavi neke v Evropi in se ukvarjajo s tematiko, kot so okoliški razvoj, vztrajnost in pomen le tega za aktivno evropsko državljanstvo. Predstavljajte si, kaj se naučijo, med tem ko se pripravljajo na izmenjavo, med izvajanjem programa izmenjave in po njej. Pri učenju gre za:

- njihovo kulturno identiteto;
- spoznavanje drugih kultur in njihovih posebnosti;
- skupinsko organizacijo;
- dožemanje drugega;
- spopadanje s konflikti, med tem ko si prizadevajo, da bi razumeli drug drugega, ali kadar imajo drugačne predstave o določeni stvari;
- veliko drobnih stvari, ki zadevajo samostojnost, demokracijo, življenje v skupini, izražanje lastnega mnenja, spoprijemanje z nepredvidenimi situacijami ...
- in še mnogo več!

Predstavljajte si, da bi vsi ljudje ... / Imagine all the people² ...

V Evropi skoraj 150 000 ljudi na leto sodeluje pri aktivnostih, ki jih organizira program MLADINA. Predstavljajte si količino vseh "ton naučenega", če predvidevamo, da se vsak mladi udeleženec nauči paket s 50 kilogrami ...

In tako se pojavi vprašanje, kdo priznava to učenje? Kako lahko mladi predstavijo svoje "tone učenja"? Kako lahko to uporabijo v svojem življenju? Ali se mladi sploh zavedajo, kaj so se naučili?

Da bi odgovorili na ta vprašanja, kako narediti učenje prepoznavno, vidno in kako pridobiti več veljave za non-formal učenje v Evropi, v Združenih narodih in na lokalni ravni, se je pojavila ideja YOUTH-PASS. YOUTH-PASS se ukvarja s prepoznavnostjo non-formal learning-a v programu MLADINA. YOUTH-PASS bo skupek instrumentov, ki bodo prikazovali učenje pri aktivnostih programa MLADINA.

opombe 1, 2, 3, 4 in 5: Vzeto iz pesmi Johna Lennona Imagine: <http://www.merseyworld.com/imagine/lyrics/imagine.htm>

Delimo si ves svet ... / Sharing all the world³ ...

Pridobiti prepoznavnost za aktivnosti pri mladinskem delu je izziv za mladinske delavce in mladinske voditelje po vsej Evropi. Uvedba YOUTH-PASSa bo pospeševala prepoznavnost mladinskega dela na evropski ravni, vplivala bo na razvoj nacionalne mladinske politike in neposredno ponudila sredstva, s katerimi bodo lahko vplivali tudi na lokalni ravni.

Brez velikega števila ur, ki jih mladinski delavci in voditelji tako profesionalno kot prostovoljno vlagajo v mladinsko delo, le-to na evropski ravni ne bi nikoli obstajalo v takšnem obsegu, kot obstaja danes. Mladinski delavci in voditelji se trudijo, razpravljajo in razvijajo evropske projekte z mladimi na lokalni, nacionalni in evropski ravni.

Rezultat je velika paleta kreativnih, dinamičnih in profesionalnih projektov z mednarodnimi vsebinami, na primer vsaj približno 10 000 projektov v programu MLADINA. Eden izmed ciljev projekta YOUTH-PASS je, da bi pridobili prepoznavnost za ta pomemben trud, ki ga nudi področje mladinskega dela.

Delimo si ves svet ... / Sharing all the world⁴...

Približno 70 % učenja v posameznikovem življenju se dogaja pri in-formal in non-formal učenju, na primer v krogu družine, v mladinskih organizacijah, v skupinah vrstnikov, v prostem času in zagotovo tudi pri aktivnostih programa MLADINA. Da se tega učenja zavedamo in da ga znamo uporabiti, na primer pri osebostnem razvoju, pri iskanju zaposlitve, da s tako vrstnim učenjem nadaljujemo, moramo imeti prijetno izkušnjo, ki jo lahko delimo tudi z ostalimi. Zaradi tega

1. bodo uvedena kvalificirana potrdila, ki bodo dala vrednost učenju pri mladinskih izmenjavah, v Evropski prostovoljni službi, Mladinskih pobudah in izobraževanjih;
2. bodo v prihodnjih letih razvili instrumente ocenjevanja, s katerimi bodo bolj podrobno opazovali in vrednotili procese non-formal učenja.

Smernice v procesu razvoja bodo:

- najti jezik, ki bo razumljiv za ciljno publiko;
- najti postopke, s katerimi bodo omogočili dostop vsem;
- zadovoljevati potrebam mladih
- poiskati preproste načine, kako uporabljati instrumente in kako pridobiti informacije.

Delimo si ves svet ... / Sharing all the world⁵...

V naslednjih petih letih bo SALTO Training and Cooperation Resource Centre razvil YOUTH-PASS v sodelovanju z Evropsko komisijo in nacionalnimi agencijami programa MLADINA v 31 programskih državah. Vključene bodo potrebe mladih in izkušnje pri prepoznavnosti organizacij v Evropi.

Če želiš biti seznanjen z razvojem YOUTH-PASSa, prosim obišči spletno stran SALTO YOUTH na naslovu: <http://www.salto-youth.net/youthpass/>

Če želiš deliti ideje, komentirati, če želiš sodelovati pri tem ali drugem pogovoru, se prosim obrni na Rito Bergstein.

rita@salto-youth.net
SALTO-YOUTH
Training and Cooperation Resource Centre @JUGEND für Europa - German National Agency YOUTH, Heussallee 30, 53113 Bonn, Germany
SALTO-YOUTH is shorthand for Support, Advanced Learning and Training Opportunities within the YOUTH Programme

SALTO-YOUTH
TRAINING AND COOPERATION
RESOURCE CENTRE

Neformalno izobraževanje prinaša kompetence za zaposlovanje

Danilo Kozoderc, Jože Gornik
Mladinski ceh – Projekt NEFIKS

Od potencialnih iskalcev zaposlitve se pričakuje, da sami poskrbijo za ustrezna znanja in veščine, ki jih potrebujejo, ko vstopajo na trg dela, ali ko hočejo na njem ostati.

V današnjem modernem svetu delodajalci določajo, kaj so ustrezna znanja in veščine in ne več šolski sistem.

Izgovori na račun togega šolskega sistema, na pomanjkljive učne načrte in nekvalitetne učitelje, premalo prakse in preveč faktografskega učenja naletijo na gluha ušesa delodajalcev.

Danes se vedno več govori o kompetencah. Znanje samo več ne šteje. To znanje moramo znati uporabiti v kompleksnem, raznolikem in nepredvidljivem položaju. In ravno to je definicija kompetenc. Ob razmišljanju,

kakšne lastnosti morajo imeti zaposleni, vnaša pojem kompetenc novo dimenzijo. Predvsem ta dimenzija presega klasično pojmovanje delovnih izkušenj, ki jih dokazujejo vpisi v delavsko knjižico in pridobljenega znanja, ki ga dokazujejo spričevala in diplome. Kljub vedno večjim zahtevam, ki se postavljajo pred iskalce prve zaposlitve, to vnaša optimizem in nove perspektive. Če torej pomeni kompetenca zmožnost učinkovitega delovanja v različnih situacijah in določeno delovno mesto zahteva določeno kompetenco, je lahko posameznik to kompetenco pridobil tudi pri prostovoljnem delu ali na neformalnem usposabljanju.

Poglejmo konkretno, kakšne vrste znanja, veščin in kompetenc delodajalci pričakujejo od iskalcev zaposlitve. Različne raziskave in posamezna mnenja zaposlovalcev jasno kažejo, da le-ti močno cenijo prenosljive veščine na račun specifičnih poklicnih veščin in znanj. Prenosljive veščine so tiste, ki jih potrebujemo in uporabljamo pri različnih delih, ne glede na vrsto dela. Gre za komunikacijske veščine, veščine vodenja, sposobnost sodelovanja ...

Dovolj zgovorna je izjava anketiranega delodajalca: "Potrebujem ljudi, ki bodo izkazovali prenosljive veščine za delo v organizaciji. Drugih veščin jih bomo naučili, ko bodo začeli delati." Delodajalci so med želenimi lastnostmi, ki jih iščejo, močno izpostavili zvestobo, pozitivni odnos, iniciativnost, učinkovitost.

Iskalci prve zaposlitve morajo biti realistični in se pozanimati, kaj želijo delodajalci. Zelo očitno in kar malo presenetljivo izstopajo lastnosti, ki niso povezane z neposrednimi poklicnimi znanji. Zaposlovalci se jasno zavedajo, da ob današnji dobi specializacij šola ne more dati vseh posebnih znanj, ki jih bodo posamezni profili potrebovali. Prav zato pa iščejo tisto, kar bo omogočalo kvalitetno delo, dober odnos do dela, sposobnosti za sodelovanje, integriteto. To so lastnosti, ki jih je v krajšem času težko pridobiti ali priučiti. Predvsem pri nekaterih osebnostnih lastnostih je to celo nemogoče. Za mlade je to pozitivno dejstvo. Delodajalci imajo zahteve, na katere lahko oni odgovorijo brez delovnih izkušenj in konkretnih znanj. Seveda pa je prepozno začeti z razmišljanjem o tem takrat, ko želimo najti zaposlitev. Pridobivanje prenosljivih veščin se začne zelo hitro.

Pri pridobivanju prenosljivih veščin in kompetenc igrajo pomembno vlogo nevladne organizacije. Po eni strani ponujajo široko paleto neformalnih izobraževanj, po drugi strani pa omogočajo mladim aktivno sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju posameznih projektov ter tudi vodenju same organizacije. Veliko nevladnih organizacij dopušča mladim, da s prevzemanjem odgovornosti pridobivajo kompetence, si nabirajo neformalne izkušnje in s tem večajo svoj socialno kulturni kapital.

Beleženje in vrednotenje na ta način pridobljenega znanja pa je potrebno primerno urediti. Na nivoju EU je velika težnja po vrednotenju neformalnih znanj, ki sovpada z razmišljanjem, da ni pomembno, kje smo znanja in veščine pridobili, ampak da jih imamo in jih znamo uporabiti.

Na področju vrednotenja sociokulturnega kapitala in uveljavljanja neformalnih delovnih izkušenj orje v Sloveniji ledino projekt Nefiks. Del projekta je tudi knjižica, kjer posameznik zbira opise oz. potrdila o neformalnih načinih pridobivanja znanj: delavnicah in seminarjih, taborih, prostovoljnem delu, vodenju projektov, počitniškem delu, izkušnjah iz tujine ... To so seveda dogodki, ki v veliki meri dvigujejo socialni kapital posameznika in mu obenem prinašajo dragocene delovne izkušnje. Te izkušnje pa na žalost ne štejejo v formalno delovno dobo. Odlika Nefiksa je v tem, da na sistematičen način omogoča zbiranje takšnih izkušenj in sočasno tudi uveljavljanje teh izkušenj posameznika pri izboljšanju njegove zaposljivosti. Na vsak način pa se ob Nefiksu krepi samopodoba posameznika, ki mu omogoča, da svoja znanja jasno in samozavestno predstavi bodočim delodajalcem. Ob tem je potrebno poudariti, da posameznik ne more razvijati samo posameznih sposobnosti, ampak se mora razvijati tudi v širino. Nefiks ravno na tem področju s pomočjo informiranja, svetovanja in baze

podatkov spodbuja uporabnike k čim širšemu uporabljanju indeksa.

Da seveda ni Slovenija edina država, ki na tem področju nekaj dela, se je pokazalo že leta 1999, ko smo bili povabljeni k sodelovanju s Finsko organizacijo YOUTH ACADEMY, ki izvaja podoben program kot Nefiks. Zaradi vloge in pomena evidentiranja neformalno pridobljenih znanj in naših izkušenj, so nas tudi povabili na konferenco "Bridges for recognition", ki jo je organiziral SALTO Inclusion Resource Centre. Glavni namen konference je bil povabiti vse akterje na področju neformalnega izobraževanja in na področju evidentiranja tako pridobljenih znanj v Evropi za isto mizo. Predstavitel Nefiksa je bila izredno dobro sprejeta, predvsem z vidika iniciative v novi članici EU in kot odgovor na dokazovanje kompetenc pri iskanju zaposlitve.

V Evropi se je po "Bridges for recognition" tudi vzpostavila Evropska mreža za promocijo prostočasnih in prostovoljnih dejavnosti ter priznavanje neformalnega in priložnostnega učenja. V tej mreži sodelujemo partnerji s Finske, Estonije, Velike Britanije, Nizozemske, Romunije in Slovenije. Mednarodno povezovanje prinaša nove izkušnje, ustvarjamo pa tudi nove priložnosti za uveljavljanje neformalnega znanja. V mesecu oktobru bo potekalo srečanje mreže v Ljubljani in če vas o mednarodnih izkušnjah kaj zanima, ste lepo vabljeni, da se dogovorite za kakšen sestanek.

Za konec pa še tole. Pri iskanju zaposlitve in kasneje pri kvalitetnem opravljanju poklicnega dela so potrebne številne veščine in znanja ter predvsem sposobnost, da to znamo uporabiti. V obdobju vseživljenjskega učenja moramo imeti to v mislih že od mladih dni in izkoristiti vse priložnosti, ki se ponujajo za formalno, neformalno in priložnostno učenje. To prispeva tako k poklicnemu kot tudi k osebnostnemu razvoju. Znanje je vrednota že samo po sebi. Ko pa to znanje uporabimo, se njegova vrednost še pomnoži. Do zaklada znanja lahko gremo v velikih korakih tudi po neformalnih stezicah.

www.mladinski-ceh.si
www.nefiks.net

Koliko so vredne neformalne izkušnje pri iskanju zaposlitve

Polona Pečjak in Primož Ferjančič

Predstavljamo vam pogovor s strokovnjakoma s področja kadrovskega menedžmenta. Z njima smo se pogovarjali, kako izkušnje prostovoljnega dela pomagajo pri zaposlovanju, kako kadrovniki agencij prepoznajo prostovoljno delo ter kako razumejo neformalne izkušnje. Povedala sta nam, kolikšno pozornost podjetja namenjajo neformalnemu znanju pri zaposlovanju novih kadrov in na čem temelji postopek izbora kandidatov za zaposlitev.

K sodelovanju smo povabili kar nekaj agencij za iskanje in selekcijo kadrov, a sta se nama prijazno odzvala le dva, katerima se za sodelovanje iskreno zahvaljujemo. Na vprašanja sta odgovarjala gospa **Maja Murko**, direktorica oddelka Iskanje in selekcija, iz podjetja Adecco ter gospod **Franc Jamšek**, direktor agencije za iskanje in selekcijo kadrov Profil.

Naši bralci so večinoma mladi, ki še nimajo redne zaposlitve, tisti, ki so tik pred prvo zaposlitvijo ter organizacije, ki te mlade združujejo in informirajo. Za začetek naj vam postavimo klasično vprašanje: kaj vse je po vaših izkušnjah pomembno pri iskanju prve zaposlitve?

Maja Murko, Adecco
Pomembne so štiri stvari:
1. vedeti moramo, katera področja nas zanimajo in imeti jasen cilj, kaj, kje in zakaj bi želeli opravljati neko delo;
2. določiti si je potrebno potencialne delodajalce – podjetja ter jim načrtno posredovati svoje informacije s ciljem, da pridemo na čim več razgovorov;

3. napisati dober življenjepis, ki na prvi pogled pritegne zanimanje;
4. dobro se moramo pripraviti na razgovor. S tem smo že prehodili pol poti do zaposlitve.

Franc Jamšek, Profil
Veliko dejstev je pomembnih, glavna pa so običajno naslednja: izobrazba, spol, izgled, oddaljenost, osebnostni (psihološki) profil itd.

Če predvidevamo, da obstajajo naslednje asociacije / sinonimi:

Marlboro moškost
Schweppes osvežitev
Apple inovativnost

Na kaj pomislite, ko slišite naslednji besedni zvezi?

M. M., Adecco
prostovoljno delo: izkušnje, ki jih preko navadnih zaposlitev ne bi nikoli dobila
neformalne izkušnje: osebna rast

F. J., Profil
prostovoljno delo: dobrdelnost, želja po

pomoči drugim ...
neformalne izkušnje: nič

Koliko lahko po vašem mnenju neformalna znanja, veščine, sposobnosti, izkušnje (npr. odgovornost posameznika, znanja projektnega managementa, organizacije in izpeljave projektov, vodenja, dela v skupini ...) povečajo zaposljivost posameznika?

M. M., Adecco
Vsak delodajalec si želi zaposliti sodelavce z osebnostnimi lastnostmi in znanji, ki so danes že kar sama po sebi umevna, vendar pa je splošno znano, da se z njimi ne rodimo. Lastnosti, ki so odgovornost posameznika, izkušnje v vodenju projektov, dela v skupini itd., so avtomatska želja vsakega delodajalca, ko išče nove sodelavce, tako da ko primerja posameznike med seboj, imajo prednosti tisti, ki so v svojem življenju že pridobili kakršnekoli izkušnje, kot tisti, ki niso še nikoli nič konkretnega delali.

Tako kot agencija za posredovanje zaposlitev svetujemo vsem mladim, naj si že v srednji šoli poskušajo pridobiti kakšno poletno delo, kasneje med študijem pa naj si poiščejo delo, ki jim bo v zadovoljstvo in kjer se bodo lahko veliko naučili. Zelo veliko pomenijo konkretna znanja. Če na primer primerjamo dva kandidata za delo asistenta v marketingu, ki sta končala študij ekonomije, bo imel prednost tisti, ki je že v času študija delal na marketinškem področju kot pa drugi, ki nima teh izkušenj, ali je delal nekaj čisto drugega.

F. J., Profil
Problem je, kako neformalna znanja prepoznati. Iz razgovora s kandidatom za zaposlitev lahko le sklepamo, da človek takšne aktivnosti rad počne in da ima verjetno za takšne aktivnosti smisel. To vsekakor vpliva na povečanje zaposljivosti posameznika, v kolikor se na delovnem mestu pričakuje, da ima kandidat te sposobnosti. V kolikor delovno mesto tega ne zahteva, obstaja velika verjetnost, da se bo kandidat počutil preveč utesnjenega, zaprtega in podobno. Prav gotovo na delovnem mestu ne bo dolgo zdržal.

Zanima nas rešitev naslednjega primera: Izmed prispelih prošenj ste selekcionirali 10 enako visoko izobraženih ljudi, ki izpolnjujejo vse pogoje za zaposlitev. 5 od njih boste povabili na razgovor oziroma jih predlagali naročniku za zaposlitev.

Zanima nas, kaj je tista ločevalna prednost, ki jim odpre vrata na srečanje z vami ali vašim naročnikom? Ali menite, da so zgoraj omenjena neformalna znanja in izkušnje, ki jih je iskalec zaposlitve omenil v življenjepis, zadostna dodana vrednost posameznika, da ga povabite na razgovor?

M. M., Adecco
Kadar izbiramo kandidate za našega naročnika, se osredotočimo na naročnikove želje in pričakovanja. Kot sem že omenila v prejšnjih odgovorih, so tudi neformalne izkušnje veliko boljše, kot če kandidat nima nobenih delovnih izkušenj. Naročniki pričakujejo, da se bo kandidat, ki je že pridobil določene delovne navade, vpogled v razna dela, lažje vklopil v novo delovno okolje in hitreje usvojil nova znanja.

Vsekakor priporočamo mladim iskalcem zaposlitve, da v življenjepis poleg izkušenj dopišejo še posebna znanja, ki so si jih pridobili – v opisni obliki. Recimo: vodenje projektov, analiza trga, vodenje teama, pripravljanje ponudb in pogajanja, organizacija manjših poslovnih dogodkov.

F. J., Profil
Morda, pravila ni. Mi moramo predvsem dobro zadeti pričakovanja naročnika. Naš izbor bi v takem primeru potekal tako, da bi skušali izbrati 5 kandidatov, ki bi bili pisani naročniku na kožo.

Ali vaši naročniki zahtevajo tudi ta dodatna, neformalna znanja, ali jih zanimajo samo formalna znanja in izkušnje (npr. opravljena delovna doba)?

M. M., Adecco
Naši naročniki imajo skoraj vedno zahteve po znanjih in izkušnjah s točno določenega področja – na primer – če iščemo univ. dipl. ing. strojništva – konstrukterja, si naročniki želijo, da ima izkušnje v konstruiranju točno sorodnih ali podobnih izdelkov, kot jih imajo sami. Kadar želijo mlade sodelavce, dajejo poudarek na izkušnjah v času študija, ki so že dovolj konkretne za določeno panogo. V primeru, da imajo mladi že takšne izkušnje, zahteva po redni delovni dobi ni takšna ovira.

F. J., Profil
Naročnika zanimajo tudi neformalna znanja. Naročnika vedno zanima celota – znanje, izkušnje in osebnost.

Ali sploh in kako pri iskalcu zaposlitve zaznate oz. preverite izkušnje, ki jih je iskalec pridobil pri neformalnem delu oz. usposabljanju?

M. M., Adecco
Kot agencija za posredovanje zaposlitev vsekakor preberemo vse prejete življenjepise. Ker delamo selekcijo kandidatov v večji meri za naše naročnike, se moramo pri selekciji kandidatov osredotočati predvsem na zahteve in želje naročnikov, ki pa so, kot sem že omenila, usmerjeni v iskanje oseb s točno določenimi izkušnjami v gospodarstvu.

Ko zaposlujejo sami, nas zanimajo tudi neformalne izkušnje ter prostovoljno delo, saj menimo, da se pri prostovoljnem delu razvijajo osebne lastnosti, delovne navade, pridobivajo koristna znanja, razvijajo pogajalske sposobnosti in druge lastnosti, ki jih od sodelavcev pričakuje vsak delodajalec.

F. J., Profil
Zelo težko. Navadno to preverjamo s preverjanjem referenc. To pa je pri ad hoc zaposlitvah mladih zelo težko.

Se strinjate z ugotovitvijo, da je prostovoljno delo v Sloveniji premalo cenjeno? Za primerjavo vzemimo Veliko Britanijo in ZDA, kjer imajo mladi, ki so bili prostovoljno vključeni v projekte kot organizatorji in mladinski voditelji, avtomatične prednosti pri zaposlovanju.

M. M., Adecco
Po mojem osebnem mnenju bi rekla, da so izkušnje iz prostovoljnega dela v Sloveniji zaenkrat še premalo cenjene. Iskalci zaposlitve takšne izkušnje sicer navajajo in le-te postanejo predmet pogovora na razgovorih, pri slovenskih delodajalcih pa ne odtehtajo konkretnih izkušenj v zahtevani panogi.

F. J., Profil
Mislim, da to v ZDA in Veliki Britaniji razumejo nekoliko drugače. Smatra se, da so mladi, ki prosti čas preživljajo na tak način, bolj normalni, manj razvajeni, bolj resni in podobno. Gre za protiutež tistim mladim, ki jih zanima samo "žur" in brezdelje, za tiste, ki staršem od zore do mraka cuzajo denar in podobno. Od takih iskalcev zaposlitve vsakdo pričakuje manj.

]

Jaz in ti – prostovoljca

Primož Jamšek
Slovenska Filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva

Ko začnjam razmišljati o prostovoljnem delu, se vedno spomnim tudi na besedo solidarnost. Solidarnost je bila prisotna ves obstoj človeške družbe, najdemo jo tudi v živalskih kardelih ... Solidarnost pa je in še vedno znova in znova spreminja svojo obliko. Prostovoljno delo je tako ena izmed oblik solidarnosti, ena izmed oblik filantropije, ki je stara toliko kot solidarnost, vendar se v zadnjih 40 letih tudi v Sloveniji pojavlja v novi obliki.

O prostovoljnem delu govorimo takrat, ko se posameznik odloči, da bo del svojega prostega časa posvetil nekomu drugemu, posamezniku ali skupini in od tega ne pričakuje plačila. Po tej definiciji prostovoljnega dela takoj izničimo dela, ki so plačana, ki so prvotno namenjena nam in se opravljajo prostovoljno (izobraževanje ...). Nekdo bi nam rekel, da je reševanje prijateljevih ljubezenskih težav tudi prostovoljno delo. Vsekakor je, vendar se takšno opravlja znotraj naše obstoječe socialne mreže in ga zato poimenujemo neformalno prostovoljno delo. Formalno prostovoljno delo je delo, ki je organizirano preko organizacije, odnos med prostovoljcem in prejemnikom pomoči se tvori na umeten način, s pomočjo strokovnega delavca ali organizacije.

Velikokrat imam tudi sam pomisleke, ali je organizirano prostovoljno delo res boljše, ali ni bolje, da se poraja naravno, samoumevno. Vemo, da so se v zadnjem obdobju razvoja naše družbe naravne mreže pomoči – sosedska pomoč, pomoč v velikih družinah, sorodstvu zaradi velikih trendov indistrualizacije in individualizacije

razrahljale. Ljudje v stiski izpadajo iz nekoč tradicionalnih krogov pomoči, pojavljajo se brez socialne mreže in tako je nujno potrebno, da so posredniki pomoči organizacije. Čar prostovoljstva se ne izgubi, prostovoljcem prinaša določene ugodnosti, pravice, pa tudi odgovornosti. Tako odhajamo en korak naprej, kjer se sprašujemo ne samo ali pomagamo ali ne, temveč tudi, kako pomagamo.

Zelo hitro opazimo, da je prostovoljno delo razširjeno v veliko kotičkih našega življenja. Če se samo malo bolj poglobimo, opazimo, da se pojavlja na več področjih – civilni zaščiti ljudi – gasilska društva, kultura, ekologija, zdravstvo, socialno varstvo ... Moramo pa tudi priznati, da je pomoč za ljudi enako veliko vredna kot pomoč ljudem in tako moramo spoštovati različne oblike prostovoljnega dela.

Prostovoljci se vključujejo v vladne, nevladne in mednarodne organizacije in preko njih opravljajo svoje delo. Združujejo se v prostovoljska gibanja – največkrat formalna in ustvarjajo nove oblike

pomoči. Prostovoljstvo prinaša veliko. Vsekakor na prvem mestu največ prinaša posameznikom ali skupinam, ki prejemajo pomoč. Vendar so učinki prostovoljnega dela vidni še marsikje drugje. Tukaj moramo seveda zapisati prostovoljca, ki mu opravljanje prostovoljnega dela prinaša novo izkušnjo, nato družinsko in socialno okolje posameznika, ki prejema pomoč, nato pa lahko seveda zabeležimo učinke na institucije, tako na tiste, ki prostovoljno delo organizirajo, kot tudi na tiste, katerim pomoč se ponudi preko prostovoljnega dela, to so tako imenovane gostiteljske organizacije (npr. bolnica, šola, azilni dom, ki sami nimajo organiziranega prostovoljnega dela, vendar v njihovo organizacijo prihajajo prostovoljci iz drugih organizacij). Ker pa so vplivi prostovoljnega dela na družbene institucije, saj je le-to kdaj pritisk na njih, drugič pomoč, ko ne zmorejo same opraviti dela, je pomen prostovoljnega dela na družbeni ravni zelo velik. Prostovoljno delo ima tudi značilnost, da se pojavlja tam, kjer odpovedo državne institucije in ravno z mobilizacijo prostovoljske pomoči se reši oziroma začne reševati širši družbeni problem (primer je deinstitucionalizacija psihiatrične oskrbe, ki se je začela z aktivno mednarodno skupino prostovoljcev). Tako zelo velikokrat pokrije nepokrite potrebe in s tem pomembno vpliva na kvaliteto življenja ljudi.

Da ima prostovoljno delo veliko družbeno vlogo, nakazuje tudi dejstvo, da se pripravlja zakon o prostovoljnem delu, ki bo zakonsko uredil omenjeno področje in preprečil kršitve in zlorabe pojma prostovoljnega dela, prejemnikov pomoči in prostovoljca.

Ideja solidarnosti in prostovoljnega dela je v današnji potrošniški družbi zelo nasprotna. Kljub temu v slovenskem prostoru najdemo veliko število društev, za katerim stoji veliko število posameznikov – prostovoljcev. Prostovoljci se vključujejo v prostovoljno delo iz različnih motivov, ki smo jih nekoč združili glede na stopnjo povezanosti med prostovoljcem in širšo družbo. Motivi, kjer je ta povezanost enaka nič (motivi, ki so zaradi njega samega), se povezujejo s širšima pojmom osebne rasti in pridobivanja znanja, spretnosti in izkušenj. Prostovoljec preko opravljanja dela bolje spozna samega sebe, velikokrat mu je odnos tudi zrcalo, spozna uporabniške sisteme, opravlja potrebno prakso ... Drugi sklop motivov je tisti, ki je povezan z ljudmi v družbi, s katerimi smo v aktivnih, fizičnih stikih. Tukaj najdemo najbolj razširjen motiv, in sicer pomoč drugim ter motiv druženja. Ne samo uporabnik, tudi prostovoljec si razširi svojo socialno mrežo, spozna nove ljudi, prijatelje ... Zadnji sklop motivov je povezan z motivi v družbenem udejstvovanju, v spreminjanju družbe in pridobivanju moči in ugleda v družbi. Prostovoljci lahko tako npr. veliko suverenejše nastopajo pri iskanju službe, nekaterim pa je podoba prostovoljca tudi ena izmed javnih podob. Motivacijski faktorji so pri prostovoljcu različni, še bolj pa različno prepleteni in za kvalitetno opravljanje prostovoljnega dela je potrebno njihovo sprotno preverjanje.

Tu srečamo vlogo mentorja, ali kot ga nekateri tudi poimenujejo organizatorja, prostovoljnega dela. Mentor je oseba, ki prostovoljca pripravi na opravljanje prostovoljnega dela, ga redno spremlja ob njegovem delu in skrbi za nemoteno tehnično organizacijo prostovoljnega dela. Pred opravljanjem prostovoljnega dela je zelo pomembno, da prostovoljec pridobi vse informacije, ki jih bo potreboval ob delu, kako naj odreagira v kriznih situacijah, h komu se obrne po pomoč. Potrebno je tudi skleniti dogovor o opravljanju prostovoljnega dela, dogovor o pravicah in odgovornostih prostovoljca kot prostovoljske organizacije. Mentor prostovoljca ob delu spremlja in mu nudi celotno podporo.

Kaj nas čaka v prihodnje? Večina bi jih rekla, da ne prihajajo ravno zlati časi, jaz pa jih bom napovedal prostovoljstvu. Napovedujem jih zato, saj smo se iz dokaj mlade oblike organiziranega prostovoljnega dela veliko naučili, v Sloveniji smo se že lotili pisanja zakona o prostovoljnem delu in kodeksa organiziranega prostovoljnega dela, ki bosta postavila osnovne temelje, ga zavarovala pred socialnimi barbari. V zadnjem obdobju se vsi čedalje bolj zavedamo skupne promocije prostovoljnega dela, kar se s pomočjo Slovenske filantropije močno razvija. Veliko je že število društev, veliko je programov in tudi državne službe bodo

morale čedalje bolj priznavati pomembnost takšnega delovanja.

Prostovoljstvo še najbolj ogroža prevelika individualizacija, izguba vrednote solidarnosti v družbi.

Samo organiziranje prostovoljnega dela je odvisno tudi od finančnih sredstev, kjer upamo na še boljše razumevanje.

Ob koncu naj povabim različne posameznike, da se pridružijo. Različnost v skupnem imenovalcu dobre volje ustvarja prostovoljno delo mavrično. Povabim naj tudi organizacije k skupnem sodelovanju na tem področju, h kvalitetnemu ustvarjanju pogojev za opravljanje prostovoljnega dela.

Papir naj bi prenesel vse, vendar kljub trudu nanj nisem mogel spraviti vsega čara prostovoljnega dela. Poiščite ga pri ostalih ljudeh dobre volje ali pa pri samemu sebi.

]

Prostovoljno delo s prve roke ...

Peter Matjašič, EVS prostovoljec v Španiji
peter.matjasic@email.si

Kaj je prostovoljno delo, zakaj ga opravljati in kako začeti, so tri vprašanja, na katera lahko obstaja nešteto odgovorov, za katerimi se skrivajo okoliščine, pripetljaji in izkušnje posameznika. Vsak odgovor skriva svojo zgodbo in jaz vam bom predstavil svojo.

Prvi začetki mojega prostovoljnega udejstvovanja segajo v leto 1999, ko sem čisto slučajno na oglasni deski ene izmed ljubljanskih fakultet videl plakat za delovni tabor v Palestini. Zapisal sem si cifro ter se po telefonu pozanimal o podrobnostih. Ta prvi, navidez majhen in nepomemben korak, kot posledica mojega zanimanja, je pomenil začetek čudovite izkušnje, ki mi je spremenila življenje. Šele v tako zelo drugačnih okoliščinah, kot je geografsko, politično, družbeno in kulturno okolje v Izraelu in Palestini, sem spoznal zame najpomembnejšo lekcijo prostovoljstva – s prostovoljnim delom, ki ga opravljam poln mladostnega idealizma, pomagam drugim, sam pa pridobivam neprecenljive življenjske izkušnje, ki me bogatijo in širijo moja obzorja.

Tako sem po vrnitvi iz Palestine želel nadaljevati s prostovoljnim delom in

spremeniti svet. Pristal sem v društvu Mladih evropskih federalistov, ki so združevali vse moje potrebe: neprofitni mladinski aktivizem, ki temelji na prostovoljni osnovi z namenom osveščanja mladih o priložnostih, ki jih nudijo številni programi Evropske unije in Sveta Evrope. Poleg tega društvo nudi možnost sodelovanja na mednarodnih konferencah in seminarjih, kjer nabiraš izkušnje, predeš mrežo stikov, sklepaš prijateljstva z mladimi iz vse Evrope, širiš (pol)znanstva in poglobljaš svoje znanje. Z aktivnim delovanjem tako na lokalni, nacionalni kot tudi evropski ravni sem prišel do koristnih informacij o vseh možnostih, ki so na voljo mladim, zlasti pa dodobra spoznal ter kasneje v praksi tudi izkoristil program Mladina. To me je pripeljalo do ideje, da bi, še preden dopolnim 25 let, izkoristil možnost opravljanja evropske prostovoljne službe (EVS).

Moja izkušnja prijave za EVS malo odstopa od normativa. V mojem primeru sta namreč tako pošiljajoča kot gostujoča organizacija članici skupne evropske mreže Mladih evropskih federalistov (JEF – Europe) z zelo podobnim načinom dela. Poleg tega smo že vnaprej vzpostavili stike in dejansko je moja gostujoča organizacija (JEF – Catalunya) izrazila željo, da bi jaz pri njih opravljal svoj EVS. Ker je zlasti za opravljanje EVS v Španiji veliko zanimanja, sem si tako z neposredno navezavo stikov z gostujočo organizacijo zagotovil svoje mesto v programu. In tako sem po skoraj devetih mesecih dogovarjanja, prijavljanja, vseh birokratskih nevšečnosti in čakanja februarja letos končno pristal na letališču El Prat v Barceloni.

S tem se je začelo novo obdobje v mojem življenju. Vedel sem, da bom naslednjih dvanajst mesecev preživel v novem okolju, z drugačnim podnebjem, s tujim jezikom in z novimi ljudmi. Vendar je to novo in tuje kmalu postalo dom. Seveda traja nekaj časa, da se človek privadi na vse spremembe, zlasti na tiste male banalne vsakdanjosti, ki si jih vaje doma in jih tukaj ni, ali pa so drugačne. Na primer, kje je trgovina, v kateri trafiki prodajajo časopise, ki jih berem, kako dobim zdravilo proti alergiji, zakaj me moje španske sestanovke čudno gledajo, če si dam kečap na pico, zakaj je televizijski spored tako presneto zanič in tako naprej. A vse to je del čudovite medkulturne izkušnje, ki ti jo omogoča bivanje zunaj znanih okvirov.

In kaj sploh počnem kot EVS prostovoljec? Moj projekt se imenuje "Ustvari Evropo, ki si jo želiš" in se osredotoča na delo z mladimi. Znotraj tega projekta sem zadolžen za pripravo in izvedbo dvotedenskih srečanj mladih – t.i. Cafe Europa – za vse tiste, ki jih zanima aktualno dogajanje v Evropski uniji. Izberem temo, poiščem in posredujem gradivo, pripravim uvod in izhodiščne točke za razpravo, po potrebi povabim kakega strokovnjaka in potem se v sproščenem vzdušju pogovarjamo o izbrani temi. Poleg tega sem na podlagi lastnih izkušenj iz JEF – Slovenije skupaj z ostalimi člani društva pripravil poulično akcijo ob dnevu Evrope (9. maj). Izdelali smo velik puzzle Evrope, ki so ga potem mimoidoči sestavili in tako skupaj z nami ustvarili Evropo. Hkrati smo pripravili imena držav, prestolnic in uradnih jezikov evropskih držav v katalonščini in španščini ter izvirnem

jeziku zadevnega mesta ali države. Sicer pa sem redno zadolžen za obveščanje članov društva in ostalih zainteresiranih o aktualnih dogodkih, mednarodnih seminarjih, možnostih na nacionalni in evropski ravni. Vse to preko elektronskih medijev. Naučil sem se uporabljati številne nove aplikacije in programsko opremo za ažuriranje spletne strani ter njihovo izdelavo. Trenutno pripravljam nov projekt – mladinsko izmenjavo z JEF – Malto. Precej dela je odvisnega od moje lastne iniciative, v izvedbi pa me omejujejo le ustaljeni formalni postopki pri izpolnjevanju prijav in poročil, vse ostalo je prepuščeno moji kreativnosti.

Seveda mi moj EVS projekt omogoča, da v svojem prostem času odkrivam lepote in skrivnosti Barcelone. Se učim regionalnih razlik med Katalonci in ostalimi predeli Španije, obeh jezikov ter spoznavam najrazličnejše ljudi.

Kaj vam lahko svetujem s prve roke? Najprej morate imeti dovolj volje in energije, da se spopadete z dolgotrajnim birokratskim procesom prijave. Pred odhodom v izbrano državo se je koristno vsaj malo podučiti o lokalnih navadah in podnebnih razmerah ter priskrbeti slovarček osnovnih fraz. Zavedati se morate, da vi prihajate v novo okolje, zato je najprej na vas, da ste prilagodljivi, odprti in razumevali. Obenem pa je pomembno, da se zavedate vseh svojih dolžnosti in pravic, ki izhajajo iz pogodbenega razmerja vašega EVS-a. Priskrbite si evropsko kartico zavarovanja in s sabo vzemite nekaj najljubših osebnih reči, ki vam bodo pomagale prebroditi težke trenutke, do katerih v tako dolgem obdobju zagotovo pride. Edini zares pameten nasvet, ki vam ga lahko dam na podlagi lastne izkušnje, je, da ne nosite nobenega bremena s sabo – jaz se na primer spopadam z nedokončano diplomom, kar me občasno ovira, da bi zaužil svoj prosti čas v celoti. Seveda so tu še finančne omejitve. Barcelona velja za eno dražjih evropskih mest, tako da je dobro imeti lastne rezerve, saj žepnina pogosto ni dovolj za kaj več od zadovoljitve osnovnih potreb. Ampak to je seveda odvisno od države in kraja, kjer opravljate svoj EVS. Za konec vam na polovici svojega projekta lahko povem le to, da se ves trud nedvomno izplača.

Zagrabite priložnost, saj je EVS enkratna in nepozabna izkušnja.

Moja pravljica s projekta evropske prostovoljne službe

Matea Pavletič, *bivša EVS prostovoljka*

Iskrica, ki je zanetila in bila pobuda ob pravem času na pravem mestu, da se odločim za izkušnjo Evropske prostovoljne službe (EVS), prihaja s srečanja s prijateljico Daco na svež zimski dan, ko sva si v caffe Galeriji v Stari Ljubljani greti roke ob toplem čaju. Danijela Jović (Daca) prihaja iz SCG in je že dolga leta s svojim delovanjem in idejami aktivno prisotna pri nevladni organizaciji "Grupa Hajde da ..." iz Beograda, ki je bila tudi moja gostiteljska organizacija v času EVS-a. Zase lahko rečem, da sem človek, ki rada raziskujem, opazujem in preizkušam nove stvari v življenju. Glede na to, da me poleg tega, da verjamem, da se največ lahko zase naučim iz izkušenj, zlasti osrečujejo tista moja početja in odločitve, ob katerih se počutim koristno tudi za druge ljudi in okolje, je bila izbira EVS-a več kot na pravem mestu! Za povrh vsemu pa sem si takrat, ko sem začela razmišljati o možnosti, da grem na EVS, tako na osebnostnem kot profesionalnem področju želela spremembe. K lahkotnosti in prepričanosti, da je prav odhod v Beograd h "Grupi Hajde da ..." prava izbira, so pomembno noto odigrale tudi predhodne prijetne izkušnje z ljudmi iz "Hajde da ..." V času, ko sem bila aktivnejša prostovoljka na Društvu Center za pomoč mladim, ki je bila moja pošiljajoča organizacija, smo skupaj z Mirovnim inštitutom in "Grupi Hajde da ..." izvedli mednarodni projekt "Kukavičja jajca – podtikanje problemov mladim" in tako vzpostavili trajnejše sodelovanje in prijateljske vezi, ki jih ohranjamo še danes. Tako sem že pred odhodom v novo okolje vedela, da grem "na dobro". Prav tako me je k odločitvi za EVS motiviralo tudi veliko drugih stvari: želja bolje spoznati kulturo in življenje na Balkanu, potovanje, novi ljudje, raziskovanje, bolje spoznati sebe, želja sodelovati pri aktivnostih povezanih z

medkulturnim učenjem, človekovimi pravicami, mladinskim delom in aktivizmom ... Vse to mi je EVS ponujal. Pomembno se mi zdi, da sem že v fazi priprave EVS projekta imela priložnost, da spremljam dogajanje in (delno) sodelujem pri sami prijavi vloge. Pri tem so mi bili v veliko podporo ljudje iz moje pošiljajoče organizacije, ki so me redno obveščali o poteku prijave ter ostalih pomembnih informacijah pred mojim odhodom. (Hvala vama Sonja & Urša:) Glede mojih pričakovanj pred odhodom na EVS sem sklenila s seboj dogovor, da ne pozabim, da se bodo mogoče uresničila vsa, mogoče pa le nekaj od njih. Vem, da je zlasti pomemben moj odnos do pričakovanj. Kako bom z njimi ravnala, če se ne bodo izpolnila? Predvsem mi je bilo pomembno udejaniti pričakovanje do sebe, da bom EVS izkušnjo izkoristila za novo odsokočno desko – si pridobila nove izkušnje pri delu z ljudmi, izvedela kaj novega o načinu življenja v SCG ter bolje spoznala, kaj si v življenju želim in kaj mi je pomembno. Mislim, da je odhod v tujino (če ne drugače vsaj krajše potovanje) in srečanje z drugačno (različno) kulturo, ljudmi, načinom bivanja ... dobra priložnost, da se ob tem bolje zavem, kdo vse sem, od kod prihajam in v katero(e) smer(i) grem. Nekaj od tega se je uresničevalo že v času EVS-a, nekaj pa šele sedaj. No ... in končno je prišel pričakovani dan, ko sem se odpravila naproti novim dogodivščinam. V Beograd sem potovala z vlakom tako, da so me na železniški postaji že pričakovali in zdelo se je prav neverjetno, da sem naposled tam. Po toplem sprejemu in dobrodošlici smo se z Daco, Srdjanom, Ceco in Ivanom (sorodnika lastnikov stanovanja, v katerem sem živela) odpravili do bodočega doma za 6 mesecev. Stanovala sem na Novem Beogradu in na poti do tja sem že izvedela nekaj osnovnih informacij o javnem prometu, znamenitostih mesta ...

Čeprav sem bila polna vtisov in kar nisem mogla slediti vsemu dogajanju, sem se že na samem začetku počutila varno in prijetno. Dobrodošlica se je nadaljevala tako, da nas je Ceca, kot ob prihodu gostov na obisk naredijo mnoge "domačice", postregla s "sladkim in vodo". Kaj to pomeni, naj bo za tiste, ki tega še niste poskusili, skrivnost – se kar povabite v goste in doživite! Prvi večer je bil tako poln vtisov in novosti, da sem ob, še ne razpakirani, prtljagi zaspala šele pozno ponoči. Moram priznati, da je sam kulturni šok bil intenzivnejši ob prihodu domov kot ob prihodu v novo (tamkajšnje) okolje. V Beogradu sem se počutila "zelo doma", z lahkoto sem navezovala stike in usvajala načine tamkajšnjega življenja. Največ časa sem skupaj z ostalimi člani teama "Grupa Hajde da ..." delala na projektu Mladi, natančneje na projektu "Zato što je meni važno". Projekt je v širšem smislu bil namenjen spodbujanju mladih k razvijanju in uresničevanju lastnih potencialov in aktivni participaciji mladih v lokalnem in širšem okolju. Pri samem delu mi je bilo pomembno, da sem se počutila kot enakovreden del tima in organizacije nasploh. S svojimi idejami, predlogi in pobudami sem lahko aktivno prispevala k sooblikovanju programa in projektnih aktivnostih. To mi je dajalo občutek potrditve, da kot prostovoljka nisem le delovna sila oz. nekdo, ki mu pravimo "copy this coffe please". Na ta račun smo se veliko šalili. Poleg tega, da sem delala na predvidenih aktivnostih EVS projekta, sem imela vedno priložnost, da sodelujem tudi pri

ostalih aktivnostih in projektih organizacije, kar mi je bilo všeč, saj sem bila za to tudi sama motivirana. Marija je punca, ki se je še posebej trudila, da je moja žepnina in denar za stroške ter prehrano pravočasno prispela v skrbno pripravljeno kuverti v moje roke. Tako, da je bilo vedno poskrbljeno tudi za mojo materialno varnost. Mogoče bo zvenelo nemogoče in pravljico, vendar iskreno lahko rečem, da konfliktov v medosebnih odnosih z zaposlenimi na "Hajde da ..." skorajda ni bilo. Sploh pa ne takšnih, ki bi vplivali na nezadovoljstvo z EVS-om, prispevali k razmišljanju, da zapustim organizacijo, ali mi povzročali resne skrbi. Izzive in nesporazume smo reševali z odprto, iskreno komunikacijo in spoštljivimi direktnimi odnosi. Veliko mi pomeni, da sem tudi z ljudmi iz pošiljajoče organizacije ohranjala redne stike. Tako da hvala Sonji in Urši ter vsem ostalim za mejle, SMS-je, telefonske klepete in obiske. Kakor koli sem se imela lepo, je vedenje, da lahko v obdobjih stiske ali dormotožja ... računam na podporo ljudi z obeh strani (pošiljajoče in gostiteljske organizacije) bogate vrednosti in je pomembno prispevalo k občutku varnosti. Poleg vseh strokovnih izkušenj, vzajemnega učenja in izmenjave izkušenj pri delu z mladimi je name in na interkulturalno komponento EVS-a naredila pomemben vtis tudi odprtost in pripravljenost zaposlenih na "Hajde da ...", da me sprejmejo medse in omogočijo doživetja tudi v njihovih najožjih družinskih krogih. Doživeti praznovanje družinskega praznika oz. "slave", opazovati tradicionalni obred krsta otroka v Saborni

crkvi ...je bilo zame več kot veličastno. Za poletjem je prispela barvita jesen in kar hitro za njo sveža zima. Skrinjica novosti, balkanske domačnosti, medčloveške topline in radosti je bila vse polnejša ... Prišel je tudi dan, ko sem se morala odpraviti domov. Lagala bi, če bi rekla, da sem bila navdušena nad zavedanjem, da se moram vrniti v Slovenijo. Malo strahu pred tem, kaj mi bo prinesla sprememba, žalosti, da zapuščam prijatelje in gora sreče, da se je vse skupaj sploh zgodilo. Povezanost in navezanost na tamkajšnje življenje, ljudi in kulturo se po prihodu domov še kar nekaj časa ni hotela v meni umiriti. Tako smo z družino in prijatelji po predhodnem "receptu", kako se praznuje pravoslavni božič in novo leto, tudi mi doma pekli rakijo, pripravili pogačo in se veselili ob zvokih trubačev. Pogosto vprašanje, ki so mi ga postavljali prijatelji, domači in znanci je bilo: "In kaj ti je izkušnja EVS-a za življenje prinesla? Težko je spraviti tako večplastno življenjsko izkušnjo v par besed.

Jaz sem pridobila veliko in za vedno bo učenje iz tega obdobja zame pomembno in bogato. Kako bom vse to uporabila v življenju, pa je odvisno le od mene same.

Menim, da EVS kot oblika neformalnega učenja vedno bolj pridobiva na svoji dejanski vrednosti v širšem okolju, saj ima vse več ljudi priložnost, da o programu MLADINA tudi kaj več izve. Poleg tega, da se človek lahko s to izkušnjo osebno okrepi, pridobi na samozavesti, iznajdljivosti, samostojnosti in odgovornosti, si razširi obzorja in bolje razume vrednoto solidarnosti, prostovoljstva, spoštovanja medkulturne človeške raznolikosti, aktivno doprinese s svojimi znanji in veščinami k spremembam nekega lokalnega okolja ter se strokovno izpopolni. Sicer ta proces učenja poteka v nekoliko drugačni obliki, kot smo ga vajeni v določenih formalnih okoljih (šola, redna zaposlitev ...), vendar lahko pomembno prispeva h kvalitetni "opremljenosti" posameznika s potrebnimi izkušnjami, znanji, veščinami ... za pripravljenost na samostojnejše življenje.

Pogled na prostovoljno delo na primeru projekta mladinske izmenjave »Koper 2005«

Erik Toth
Mladinski svet Koper

V sodobnem svetu, ki je zelo kapitalistično in izkoriščevalsko nastrojen, prostovoljnega dela primanjkuje. Lahko bi rekel, da na žalost, ker je veliko dejavnosti, kjer bi se lahko našel prostor za prostovoljstvo in prostovoljce. Kljub temu lahko prostovoljce najdemo na različnih področjih v družbi, kulturi in humanitarni pomoči.

V Sloveniji je prostovoljno delo prisotno, vendar ne v takšnih količinah, kot bi ga potrebovali, saj danes že skoraj vsakdo želi nekaj v zameno za lastno delo. Tega smo se tudi mi zavedali in se odločili ukrepati, vsaj na enem področju. Zavedali smo se, da nismo sposobni pomagati na socialnem ali humanitarnem področju in posledično smo se usmerili v kulturo. S prijateljema in bivšima sošolcema iz srednje šole, Goranom in Gregorjem, smo želeli ustvariti nekaj našega, nekaj, kar bi dalo nekemu možnost in bi nas ne smo na področju izkušenj, temveč tudi duhovno obogatilo. Vsi trije smo preživeli več različnih seminarjev v tujini in smo se že udeležili večjega števila mladinskih izmenjav ter ugotovili, da na Obali primanjkuje ravno to. Tako smo se počasi lotili pisanja programa, delili smo izkušnje, nabirali ljudi, ki bi nam pomagali in ki delijo enake želje in ideje ... Vse do končnega produkta, kar je bila naša izmenjava Koper 2005. To je bila prva

mednarodna mladinska izmenjava v Mestni občini Koper. Neizmerno srečo smo začutili ob odobritvi naše izmenjave, kar je pomenilo realizirati vse izkušnje, ideje in nenazadnje naš program. Prostovoljno delo, ki smo ga izpeljevali čez celotno izmenjavo, je bil fantastično. Čutil si se pomembnega do neke mere, ker si pač med organizatorji projekta, obenem pa si vedel, da nisi nič kaj več pomemben od vsakega ostalega udeleženca projekta, saj so oni glavne zvezde izmenjave in oni so tisti, ki na koncu največ odnesejo. Priznati moram, da je bila to naša prva izmenjava, ki smo jo sami organizirali, ki smo jo izpeljali do konca, z nekaterimi rizičnimi potezami in neprespanimi nočmi, vendar smo bili vsi zadovoljni z našim delom, s trudom, ki smo ga vložili v naš projekt. Tekom projekta smo morali veliko skakati okoli, razne zadeve smo morali naročiti, rezervirati prostore, plačevati račune ... Nekateri so dobili velike račune za telefon, vendar mi nismo mislili in še vedno nam niti ne pride na misel, da bi zahtevali kompenzacijo vseh stroškov, ki smo si jih individualno pridobili zaradi organizacijskih postopkov tekom projekta. Moje osebno mnenje o prostovoljnem delu je, da ga ni kdorkoli sposoben opravljati,

saj zahteva žrtvovanje, potrpljenje, voljo do dela, pripravljenost na nepredvidljive situacije in nenazadnje nekaj finančnih zalogajev, ki jih moraš vnaprej preračunati. Samo prostovoljstvo pa je dobra kura za občutenje človeškosti, ki v krogih današnje mladine izginja. Seveda, naše prostovoljno delo se ne more primerjati s humanitarnim prostovoljnim delom, vendar še vedno tudi mi nekaj ponudimo ostalim ljudem iz različnih držav: pridobivanje izkušenj, deljenje idej z drugimi, spoznavanje novih ljudi, spoznavanje tujih kultur in držav in prenos ideje o prostovoljnem delu. Vendar moramo biti pozorni, ker obstajajo ljudje, ki prostovoljno delo izkoriščajo sebi v prid in neresno ravna s sredstvi, ki jih dobijo za izpeljavo projektov. Kar se tiče načrtov za prihodnost ..., o tem smo se nekaj že pogovarjali, seveda po dobrem dvodnevnem počitku. Malo se šalimo. Celotna ekipa študentov, ki je izvajala projekt mednarodne mladinske izmenjave Koper 2005, je pripravljena na novo izkušnjo, na novo avanturo v vodah prostovoljnega dela, ker se nam zdi prav, da se čim več ponudi mladim in da se mlade v najboljšem načinu aktivira. Za konec pa še misel: "Vsi bi radi leteli, vendar je treba prvo znati pravilno hoditi, šele nato lahko pomisliš na letenje."

]

Spremembe v nacionalni agenciji programa MLADINA

V začetku avgusta 2005 se je osebje Nacionalne agencije povečalo za dve osebi, in sicer sta se nam pridružila **NATAŠA MILHARČIČ** kot pomočnica finančnega delavca ter **PRIMOŽ FERJANČIČ** kot programski delavec. Nove zaposlitve so posledica priporočil

Evropske komisije o kadrovski okrepitvi finančnega sektorja ter izrednega povečanja obsega decentraliziranih sredstev ter s tem povezanim povečanjem števila operacij oziroma postopkov, ki jih vodi Nacionalna agencija.

Sprejemanje zakonske podlage za novi program

Britansko predsedstvo nadaljuje usklajevanja besedila zakonske podlage za izvajanje novega programa na področju mladine, ki se trenutno nahaja v prvem izmed treh predvidenih stopenj. Ravno tako bo v prihodnjih tednih svoje prvo branje zakonskega besedila zaključil Evropski parlament. Med najbolj spornimi predlogi določil ostajata določilo o starostnem razponu programa (predlog 13 – 30 let, pri čemer je dejanski razpon različen tudi po posameznih akcijah) ter višini sredstev programa, ki je trenutno

predvidena v višini 915 milijonov EUR za vseh sedem let predvidenega izvajanja. Razprava o višini sredstev programa v drugem krogu naj bi se nadaljevala šele po sprejetju nove finančne perspektive. Za dokončanje razprave in sprejem nove zakonske podlage, ki bo omogočila izvajanje novega programa s 1. januarjem 2007, je po ocenah postopkovnih strokovnjakov potrebno 14 mesecev po sprejemu nove finančne perspektive.

Višina dodeljenih sredstev v letu 2005 in napovedi

Višina vseh razpoložljivih sredstev v letu 2005 se je povečala za 36 % glede na leto 2004 ter za 172 % glede na leto 2003. Na sredini izvajanja programa v letu 2005 (po zaključku prijavnega

roka R3) znaša delež izkoristka sredstev 54,32 %. V letu 2004 je izkoristek sredstev na ravni dodeljenih sredstev znašal 85,27%, leto poprej pa 99,24 %.

Akcija	Mladinske izmenjave		Evropska prostovoljna služba		Mladinske pobude		Podporne aktivnosti		CBC
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	5.1.1	5.1.2	
Razpoložljiva sredstva	427.754	88.104	457.571	35.587	104.297	60.369	76.966	44.168	104.400
Že dodeljena sredstva	355.795	37.685	139.797	30.485	63.500	8.750	48.249	5.434	27.446
Dosedanji izkoristek	83,17 %	42,77 %	39,55 %	85,66 %	60,88 %	14,49 %	62,69 %	12,30 %	26,28 %

Nacionalna agencija pričakuje, da bo dosegla spremembo alokacije višine sredstev po posameznih akcijah v dogovoru z Evropsko komisijo ter tako omogočila sprejem vseh predloženih in pogojem ustreznih projektov ob prijavnem roku R4, R5 in R6. Za oceno potrebnih sredstev v posamezni akciji računamo na sodelovanje vseh, ki nameravajo predložiti prošnjo za sprejem

projekta ob prijavnem roku 1. november 2005 oziroma 1. februar 2006, zato naprošamo, da nam na naslov program.mladina@mladina.movit.si posredujete informacijo o tipu projekta, številu sodelujočih udeležencev ter dolžini trajanja aktivnosti v projektu za oceno potrebnih sredstev v posamezni akciji.

Nacionalna agencija programa MLADINA na Študentski areni!

Na letošnji Študentski areni NA MLADINA predstavlja program na razstavnem prostoru v hali C. V osrednjem delu hale nas boste našli v okviru skupnega nastopa Urada RS za mladino, MSS (Mladinski svet Slovenije) ter njegovih članic in NA MLADINA. Tam boste dobili vse osnovne informacije o programu MLADINA, če pa vas bo zanimalo še kaj več, pa se vam bomo z veseljem posvetili in skupaj poiskali odgovore.

- **V torek, 18. oktobra**, se dobimo **ob 17.30** pri OKROGLI MIZI "Majhen korak... Velika priložnost", ki jo pripravlja organizator na temo prostovoljstva.

- **V sredo, 19. oktobra**, se nam lahko pridružite **ob 14.00** pri

OKROGLI MIZI "Odprta vrata evropske hiše do znanja in dela" ter **ob 15.00** v okviru ARENINEGA KRIŽIŠČA v sproščeni debati o možnostih v okviru Evropske prostovoljne službe, kjer bomo z gosti predstavili njihove izkušnje in dogodivščine.

- **V četrtek, 20. oktobra**, pa boste **ob 11.00** dobili dokončne odgovore na vprašanja o akcijah programa MLADINA na PREDSTAVITVI V DVORANI ZEMLJA (40 sedežev).

Vabljeni!

Vse, kar ste želeli izvedeti o Programu MLADINA: **18.– 20. oktober** na Študentski areni!

In this issue you can read ...

Janez Škulj

The introductory article titled "Smiling volunteers" is talking about the projects of European Voluntary service. As an introduction there is a comparison between definitions of voluntary work and voluntary service. The concept of European voluntary service is introduced in the article, the meaning of educative effects is also emphasized which is possible to gain within the European Voluntary Service and is usually formed in the framework of increased possibility of employment of an individual. In the article the financial point of view of participating in the EVS project is discussed, from the point of view of a sending organization, a host organization and of a volunteer. There is also a comparison among financial support, which is offered by different educative programmes and qualifications, at the end the Slovene situation within the projects of EVS is discussed.

Andreas Karsten

Quality of non formal learning ... a myth or a mystery? This is the title of the next article, in which the author, who is also a trainer of non formal education, is raising the question, how is it possible to analyze the level of quality of non formal learning, how is it possible to prove it, grade it and give it the adequate value ... wouldn't it in such a case become formal education? At the international conference "Bridges of Recognition" which was held in Belgium in January 2005 the problem of the recognition of non-formal learning and the experience was discussed. One of the results of the conference, at which also the author of the article participated, is the proposal for an open, transparent and inclusive process to establish an occupational profile of non-formal youth trainers and a proposal to the Training Partnership between the Council of Europe and the European commission. More about that you can read on the web page <http://communities.trainingvillage.gr/youth> and discuss it on the youth@etv virtual platform.

Dr. Magdalena Šverc

State secretary at the Ministry of Education and Sport in Slovenia has explained how the meaning of non-formal education and voluntary work among young is considered at the mentioned Ministry. She pointed out that if it was the case in the past that voluntary work was not considered important, in the present this has been slowly changed, because it is important that an individual responds to the needs of civil society and actively participates at social events, which should be started already in primary schools.

Rita Bergstein

In the article the beginning of formalization of non-formal learning at the European level is introduced. The so-called YOUTH PASS is described, which is going to deal with the issue of recognition of non-formal learning in the YOUTH programme. YOUTH-PASS is going to be a variety of instruments to visualize learning in the YOUTH programme activities. Every year there are at least 10 000 projects in the YOUTH-programme carried out where there are more than 150 000 young people taking part in activities of the programme YOUTH and there are no records of their new gained knowledge, experience ... Did you know that 70 % of learning in a person's life takes place in informal and non-formal learning? All this and a lot more can be found in the article written by Rita Bergstein.

Danilo Kozoderc, Jože Gornik

The recognition of non-formal learning and education in Slovenia is described in the article written by Jože Gornik and Danilo Kozoderc. The Slovene project called NEFIX is an example of how to value the sociocultural capital and how to carry into effect the non-formal knowledge and experience. The project is shortly described in the article. The authors have introduced also the other examples of keeping a record of non-formal education, and they have described the European net of promotion of free time and voluntary activities and the recognition of non-formal learning, which was set up at the international conference "Bridges of Recognition".

The interview

To get the insight view on the importance of non-formal knowledge and experience when looking for a job we have made an interview with two people who are dealing with selection and searching of skilled workers in the economy sector.

Primož Jamšek

In the article the other forms of voluntary work are introduced (for instance, voluntary work at the fire brigade, in the field of culture, ecology, social safety ...) The author's point of view of the past and present of voluntary work is described, and according to the author there is no bright future waiting for the voluntary work. It is endangered by too intensive individualization and the loss of the values of solidarity in the society.

Peter Matjašič, Matea Pavletič and Erik Toth

In the last three articles personal experiences of voluntary work by different authors are described. Peter and Mateja are talking about EVS projects, which they have been working on, Erik, on the other hand, is describing his new knowledge and experience gained through the Youth Exchange Project, which was going on this summer in Slovenia. All three projects were financially supported by the YOUTH programme.